

Er moet een jaarlijkse Monitor Brede Welvaart komen

Op woensdag 20 april bood de Commissie Breed welvaartsbegrip haar rapport Welvaart in kaart aan de voorzitter van de Tweede Kamer aan. De commissie concludeert dat brede welvaart meer gestructureerde aandacht verdient in het politieke en maatschappelijke debat.

RIK GRASHOFF
Voorzitter van de
tijdelijke commissie
Breed welvaarts-
begrip

Wat is welvaart? En hoe kunnen we die in kaart brengen? In onze alledaagse werkelijkheid staat het begrip 'welvaart' voor veel méér dan alleen ons inkomen zoals gemeten in het bbp. In lijn met de economische welvaartstheorie gaat de commissie uit van welvaart in brede zin, een begrip dat tal van aspecten omvat zoals gezondheid, veiligheid, goede huisvesting en onderwijs. Het betreft niet alleen het 'hier en nu', maar ook de gevolgen van ons handelen elders en later. De Commissie Breed welvaartsbegrip stelt vast dat het bbp een robuuste indicator is voor de meting van de omvang van onze economie, maar nooit bedoeld is geweest om brede welvaart te meten. Daarvoor zijn naast het bbp aanvullende indicatoren nodig.

De Commissie Breed welvaartsbegrip sluit met haar advies aan op de internationale discussie over dergelijke indicatoren voor brede welvaart. Deze discussie heeft in 2009 een belangrijke impuls gekregen door een rapport van de commissie-Stiglitz-Sen-Fitoussi. Wereldwijd zijn honderden uiteenlopende initiatieven ondernomen om brede welvaart te meten. Tevens werken gezamenlijke werkgroepen van de VN, de OESO en Eurostat, waaraan ook de Wereldbank en nationale statistiekbureaus deelnemen, sinds 2004 aan internationale harmonisatie van het meten van brede welvaart. Een belangrijk resultaat hiervan is de publicatie in 2014 van aanbevelingen voor het meten van duurzame ontwikkeling, de zogenoemde *'Conference of European Statisticians recommendations on measuring sustainable development'*. De internationale instituten en de statistiekbureaus van meer dan zestig landen, waaronder het Nederlandse CBS, hebben deze aanbevelingen onderschreven. Momenteel voeren tien landen testen uit op basis van de CES-aanbevelingen. Veel landen en internationale organisaties hebben hun instrumenten voor het meten van brede welvaart echter (nog) niet in overeenstemming gebracht met de CES-aanbevelingen.

De commissie onderschrijft de inhoud van de publicatie van de CES. Hierin wordt brede welvaart ingedeeld in de dimensies 'hier en nu', 'elders' en 'later'. Voor 'later' is de zogenoemde 'kapitalenbenadering' het uitgangspunt. De commissie ziet dit als een analytisch sterke benadering, waarin ervan wordt uitgegaan dat de toekomstige welvaart

afhangt van de verschillende vormen van kapitaal die een samenleving doorgeeft aan latere generaties. De onderscheiden kapitaalvormen zijn economisch, menselijk, natuurlijk en sociaal kapitaal. In de CES-aanbevelingen wordt voor de dimensie 'elders' aanbevolen in de toekomst mede gebruik te maken van voetafdrukindicatoren als deze voldoende ontwikkeld zijn. De commissie stelt vast dat de koolstofvoetafdruk het meest ontwikkeld is, en wijst op het belang van doorontwikkeling hiervan.

Voor Nederland is er met name over het hier en nu al veel informatie beschikbaar over brede welvaart, onder meer door vele publicaties van het CBS en de Nederlandse planbureaus. Over de dimensies 'later' en 'elders' zijn er echter nog belangrijke vragen en lacunes in kennis en informatie. Zo ontbreekt de kennis om bestaande ramingen uit te breiden met meer aspecten van brede welvaart, en kan een aantal kapitaalvormen binnen de kapitalenbenadering nog niet in één cijfer worden uitgedrukt. De commissie vindt het dus een goede zaak dat Nederlandse wetenschappers en instituten actief bijdragen aan verbetering van de meting van deze dimensies.

Om een basis te bieden voor een jaarlijks politiek debat over brede welvaart in Nederland is volgens de commissie behoefte aan één gezaghebbend instrument dat de informatie over brede welvaart duidelijk, actueel en kernachtig presenteert. De commissie beveelt daarom aan om in Nederland een Monitor Brede Welvaart te ontwikkelen, die aansluit bij de CES-aanbevelingen en jaarlijks wordt gepubliceerd. Dit kan door de nu bestaande monitor Duurzaam Nederland gericht door te ontwikkelen tot de gewenste monitor brede welvaart. Deze monitor moet aan een aantal scherpe voorwaarden voldoen en moet in één oogopslag inzicht bieden in de meest essentiële informatie over welvaart hier en nu, en elders en later. Dit stelt hoge eisen aan de presentatie. De monitor moet bovendien actuele gegevens bevatten en een vergelijking over de tijd en, uiteindelijk, met vele andere landen mogelijk maken. Ook moet de monitor inzicht bieden in ongelijkheid en de verdeling van verschillende aspecten van welvaart over de bevolking. Het politieke debat kan zich op basis van deze monitor richten op de vraag hoe het er op hoofdlijnen voor staat met de brede welvaart en welke politieke keuzes daarbij gemaakt kunnen worden. Dit jaarlijkse debat zou moeten plaatsvinden tijdens het verantwoordingsdebat in het voorjaar. De commissie hoopt met deze aanbevelingen de Tweede Kamer een helder kader te bieden voor een jaarlijks, structureel debat over de ontwikkeling van onze brede welvaart.